

การศึกษาความรู้ ทศนคติ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่ผ่านการทำกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน
**KNOWLEDGE, ATTITUDE AND EXPERIENCE IN SCHOOL GUIDANCE
ACTIVITY OF STUDENTS OF THE FACULTY OF EDUCATION
PARTICIPATING IN OUT-OF-CLASS ACTIVITIES**

ไหมไทย ไชยพันธุ์^{1*}
Maithai Chaiyapan^{1*}

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
¹Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University, Songkhla, 90000, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: maithai.ch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทศนคติ และประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนของนักศึกษาครุศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 45 คน ในรายวิชาจิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประจำปีการศึกษา 2558 โดยใช้การวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการวิจัยใน 2 แนวทาง คือ ผสมการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน 2) ชุดคำถามสัมภาษณ์และการเขียนเล่าประสบการณ์หลังการเข้าร่วมกิจกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ทศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน, ประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มขึ้น ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในส่วนของผลการวิจัยเชิงคุณภาพสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณที่ว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นและมีมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิมและตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวในด้านการทำงานประสานกันเป็นทีมสหวิชาชีพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ ประสบการณ์ตรงที่ได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงมีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีขึ้นสามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริงนำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะคิด ประสบการณ์ กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน
นักศึกษาคณะครุศาสตร์

Abstract

This study aimed to compare knowledge, attitude and experience in guidance activities in schools before and after participating in an out-of-class activity on guidance and student care system management. The sample were 45 third year students from the Faculty of Education enrolled in the Psychology and Counseling for Teachers Course at Songkhla Rajabhat University in the Academic Year B.E. 2558. The study applied Mixed Methods Research, in which quantitative and qualitative data were merged. Instruments in this study included 1) anonymous and self-administered questionnaires used before and after out-of-class guidance activities, and 2) a series of interviews and free writing about experiences after the activity. The Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test for statistical analysis to compare scores before and after participating in out-of-class activities and content analysis were employed.

The research found that knowledge regarding guidance and student care system, attitudes towards the role and nature of the guidance counselor at school, holistic view of guidance that could be applied in teaching practicum and ability to elaborate more guidance services in helping learners before and after participating in out-of-class activity were significantly different at the 0.01level. The results of qualitative research supported quantitative data in the way that after participating in out-of-class activities the students could learn more widely, had changed their visions, and realized the importance of guidance in terms of multidisciplinary team work in providing effective student care services. First-hand experience from real situations better influenced the change in students' attitude and enabled them to apply theories into practice. This helped the students to provide care and support for learners more effectively.

Keywords: Knowledge, Attitudes, Experience, Out-of-Class Activity on Guidance and Student Care System Management, Students of the Faculty of Education

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน นับเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่ง เหมือนเฟืองเล็กๆ ที่จะช่วยผลักดันให้การศึกษาของโรงเรียนดำเนินไปด้วยความมีประสิทธิภาพ ในภาวะ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม ครอบครัว เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม ภาวะการณ์ แข่งขันที่สูงขึ้น ส่งผลถึงประชากรทั่วไปของประเทศรวมถึงนักเรียนก่อให้เกิดความเครียด ความคับข้องใจ วิตกกังวล มีความทุกข์ใจ โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กล่าวถึง งานแนะแนวและ ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนว่า เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิ ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ

และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ ซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญของกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับแนวปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียน หรือนักเรียน “เก่ง ดี มีสุข” (กรมวิชาการ, 2544)

อย่างไรก็ตามตามหน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านการศึกษได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะ แนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในโรงเรียน แต่จากการทบทวนวรรณกรรมพบถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ความเข้าใจ ที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับงานและบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนว ดังที่อวยชัย ศรีตระกูล (2556) ได้กล่าวถึงปัญหาและ อุปสรรคในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนพอสรุปได้ว่า โรงเรียนขาดบุคลากรทางด้านแนะแนว บุคลากรใน โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของงานแนะแนว ผู้ฝึกปฏิบัติงานแนะแนวขาดเทคนิคในการสอนกิจกรรมแนะแนว ขาด ประสบการณ์ด้านงานแนะแนว และไม่ศรัทธาในงานแนะแนว ทำให้ไม่ทราบเทคนิควิธีการต่างๆในงานแนะแนว และอรวีโล สว่างคำ (2548) กล่าวถึงปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาว่าบุคคลทั่วไป ยัง ไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว รวมทั้งบุคลากร ในโรงเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับ พนม ลัมอารีย์ (2548) ได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดและการบริหารโครงการแนะแนวไว้สอดคล้องกันว่า ครูขาด ความรู้ความเข้าใจและมองไม่เห็น ความสำคัญของการแนะแนว เห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระงานให้มากยิ่งขึ้น รวมไปถึง ปัญหาการไม่มาใช้บริการ แนะแนวของนักเรียน นอกจากนี้ อุษณีย์ เย็นสบาย (2548) กล่าวว่าผู้บริหารบางคน ไม่เข้าใจ และไม่เห็นประโยชน์ของการแนะแนวอย่างแท้จริง

ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาจริงจะเป็นการช่วยเสริมสร้าง ความรู้ ทัศนคติและประสบการณ์ที่ดีในงานแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับงาน แนะแนวและ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นกระบวนการที่มี ความสำคัญเพื่อช่วย ส่งเสริมนักศึกษาครู ให้เป็นผู้มีความรัก ความศรัทธาต่ออาชีพครู และมีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติงาน ในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาจะได้เรียนรู้และพัฒนาการ เรียนการสอน และงานในหน้าที่ครูอย่าง เข้มข้นและเป็นรูปธรรม เป็นโอกาสที่จะได้นำความรู้และทฤษฎี ไป ประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในกระบวนการทำงาน (Jim, 2010) โดยมุ่งหวังว่านอกจากนักศึกษามีทักษะในการ สอนแล้ว ยังนำความรู้จากงานแนะแนวและงานการพัฒนาผู้เรียนมาปฏิบัติงานในหน้าที่ครูอย่างมีประสิทธิภาพ นับ ได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิตครู (ปทุม มหาปราบ)

การจัดกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนนอกห้องเรียน เป็นกระบวนการเรียนการ สอนวิธีหนึ่งที่มีคุณค่าโดยตรงต่อการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ได้ดี ที่สุดเป็นประสบการณ์ที่อยู่รอบตัว (ธนะวิทย์ เพียรดี, 2558) นอกจากนี้การศึกษานอกห้องเรียนยังเป็น กระบวนการเรียนการสอนที่นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรงและกระตุ้นความสนใจใฝ่รู้ รวมถึงการมีเจตคติที่ดีต่อ การศึกษานอกห้องเรียน และสามารถก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และเจตคติ การนำ นักศึกษาไปสัมผัสกับประสบการณ์ตรงในชีวิตจริง ได้เรียนรู้จากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามเกี่ยวกับเรื่องราวที่ ตนเองสนใจและมีปัญหาในขณะที่เรียนอยู่ในห้องเรียน มีมโนทัศน์และเข้าใจเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้งส่งผลให้ นักศึกษามีประสบการณ์เพิ่มขึ้นที่จะเป็นรากฐานในการเรียนรู้ (Clyde & Nancy, 2013) การที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นพบด้วยตนเองจะทำให้จดจำได้นาน ตลอดจนตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนนำความรู้ไป ใช้ในชีวิตจริงนับเป็นการศึกษาที่แท้จริง ดังนั้นจึงสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และ สังคมได้เป็นอย่างดี ประสบการณ์ที่กว้างนั้นมีส่วนช่วยในการพัฒนาสื่อสัมพันธ์และมีความนึกคิดสูง ประสบการณ์ ทั้งหมดจะเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ โดยประสบการณ์ที่ผู้เรียนค้นพบด้วยตนเองนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการ เรียนให้มีความหมายจริงยิ่งขึ้น การศึกษานอกห้องเรียนที่วางแผนไว้อย่างดีจะช่วยพัฒนาผู้เรียนอย่างสมบูรณ์ (สมควร ไขแก้ว, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญและได้พัฒนากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนให้นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในมิติด้านงานแนะแนวในลักษณะองค์รวมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ และประสบการณ์กิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนของนักศึกษาครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 45 คน ในรายวิชาจิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ประจำปีการศึกษา 2558 โดยก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน 1 ครั้ง เป็นเวลา 1 วัน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น.

ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรต้น คือ การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมวิธี (Mixed Methods Research) มีการดำเนินการวิจัยใน 2 แนวทาง คือ ผสานการใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ (Teddlie & Tashakkori, 2009)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. แบบสอบถามแบบตอบเอง ตอบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน
2. แบบสัมภาษณ์และการเขียนเล่าประสบการณ์หลังการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างข้อคำถามโดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความตรงตามเนื้อหาและภาษา จากนั้นจึงนำข้อคำถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน และปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งจึงได้แบบประเมินตนเองซึ่งมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 วัดความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ทักษะตอบบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน, ประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจำนวน 5 ข้อ โดยข้อที่ 1-4 เป็นแบบประเมินค่าให้ประเมินตนเอง ด้วยคะแนน 1-10 (rating scale) โดยการจัดลำดับคะแนนจากน้อยที่สุดไปมากที่สุด ส่วนข้อที่ 5 เป็นคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาบรรยายเพิ่มเติมทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์กิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลทำก่อนและหลังนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน คือ ครั้งแรก ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมให้นักศึกษาประเมินตนเองล่วงหน้า 1 วัน ครั้งที่สอง

ประเมินตนเองทันทีเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมและผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างโดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์ 45-60 นาที จากนั้นรายงานผลการวิจัยของข้อมูลของทั้งสองประเภทแบบแยกกัน สำหรับการบูรณาการข้อค้นพบจากการวิจัยจะเกิดขึ้นในขั้นตอนการอภิปรายผล เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลทั้งสองประเภทได้ยืนยันหรือสอดคล้องกันอย่างไรบ้าง กิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนประกอบด้วยกิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การบรรยายให้ความรู้เรื่องกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยผู้บริหารและคณะครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาประจำโรงเรียน ใช้ระยะเวลาในการบรรยาย 3 ชั่วโมง
2. การสนทนากลุ่มย่อยที่เน้นให้ครูแนะแนว นักศึกษาคณะครุศาสตร์ และนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาจิตวิทยาและการแนะแนวประจำโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับความสำคัญ บทบาทหน้าที่ ทศนคติ และประสบการณ์ทำงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ใช้ระยะเวลาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2 ชั่วโมง
3. หลังจากสนทนากลุ่มแล้วนักศึกษาร่วมพูดคุยเพิ่มเติมกับนักเรียนเป็นรายกลุ่มเกี่ยวกับการใช้บริการแนะแนว ประโยชน์และความรู้สึกเมื่อได้รับการให้บริการในประเด็นต่างๆ ใช้ระยะเวลาในการสนทนากลุ่มย่อย 1 ชั่วโมง
4. นักศึกษาเยี่ยมชมระบบงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน ใช้ระยะเวลา 1 ชั่วโมง
5. ก่อนยุติกิจกรรมมีสรุปการเรียนรู้ร่วมกันและให้นักศึกษาสรุปถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเล่าประสบการณ์ในการศึกษากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน ใช้ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

การแปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ด้านแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ทศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน, ประสบการณ์ในการมองเห็นมิติด้านงานแนะแนวในลักษณะองค์รวมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยนำเสนอเป็นค่ามัธยฐาน (median) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังสิ้นสุดการลงชุมชน ใช้สถิติ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test (non parametric test) เนื่องจากข้อมูลมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงจะนำมาวิเคราะห์โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

เนื่องจากข้อมูลมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ จึงนำเสนอคะแนนด้านความรู้ด้านแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ทศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน, ประสบการณ์ในการมองเห็นมิติด้านงานแนะแนวในลักษณะองค์รวมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน แสดงเป็นค่ามัธยฐานและใช้สถิติ Wilcoxon matched-pairs signed-ranks test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จากการสำรวจนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ทั้งหมด 45 คน เป็นเพศชาย ร้อยละ 17.8 เพศหญิง ร้อยละ 82.2 มีเกรดเฉลี่ยสะสมประมาณ 2.51-3.00 ร้อยละ 48.8 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 84.4 นักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนามาจากจังหวัดพัทลุงและนครศรีธรรมราช ร้อยละ 22.2 และนักศึกษามี

ประสบการณ์ในการใช้บริการแนะแนวในสถานศึกษา ร้อยละ 88.8 โดยนักศึกษาใช้บริการสารสนเทศด้านการศึกษา/ อาชีพมากที่สุด ร้อยละ 60 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม ศาสนา ภูมิลำเนา และประสบการณ์ในการใช้บริการแนะแนวในสถานศึกษา (N=45)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	17.8
หญิง	37	82.2
เกรดเฉลี่ยสะสม		
น้อยกว่า 2.00	-	-
2.01-2.50	3	6.7
2.51-3.00	22	48.8
3.01-3.50	17	37.8
มากกว่า 3.50	3	6.7
ศาสนา		
พุทธ	38	84.4
อิสลาม	7	15.6
คริสต์	-	-
ภูมิลำเนา		
สุราษฎร์ธานี	1	2.2
นครศรีธรรมราช	10	22.2
พัทลุง	10	22.2
ตรัง	8	17.8
สงขลา	7	15.6
สตูล	3	6.7
ปัตตานี	3	6.7
ยะลา	1	2.2
นราธิวาส	2	4.4
ประสบการณ์ในการใช้บริการแนะแนวในสถานศึกษา		
เคยใช้	40	88.8
บริการสารสนเทศ / ศึกษา/ อาชีพ	27	60.0
บริการจัดวางตัวบุคคล / ทุนการศึกษา	8	17.6
บริการให้คำปรึกษา	5	11.1
ไม่เคยใช้	5	11.2

2. ผลการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน

2.1 ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาให้คะแนนด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.0 และ 9.0 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) โดยพบว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาคะแนนด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2)

2.2 ด้านทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน นักศึกษาให้คะแนนด้านทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียนในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 6.0 และ 8.0 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน ในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) โดยพบว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาคะแนนด้านทัศนคติที่ดีต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียนเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2)

2.3 ด้านประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาให้คะแนนด้านประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 5.0 และ 8.0 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) โดยพบว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาคะแนนด้านประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2)

2.4 ด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน นักศึกษาให้คะแนนด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 7.0 และ 9.0 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในช่วงก่อนและหลังร่วมกิจกรรมพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีความสามารถเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) โดยพบว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาคะแนนด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ความรู้ ทัศนคติ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียน

หัวข้อ/เรื่อง	มัธยฐาน (ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด)		p-value
	ก่อนลงชุมชน	หลังลงชุมชน	
ความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	6.0 (1.0-9.0)	9.0 (4.0-10.0)	<0.01*
ทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน	6.0(1.0-8.5)	8.0(3.0-10.0)	<0.01*
ประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	5.0 (2.0-8.0)	8.0 (5.0-10.0)	<0.01*
ความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	7.0 (2.0-10.0)	9.0 (7.0-10.0)	<0.01*

* $p<0.01$

3. ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม ผ่านการสัมภาษณ์และเขียนเล่าประสบการณ์ก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมเพิ่มเติมทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการทำ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนของนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นโดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีประสบการณ์ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษามองว่าตนเองยังไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากนัก งานดังกล่าวเป็นเพียงหน้าที่ของครูแนะแนวเพียงอย่างเดียว รวมทั้งระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีความจำเป็นเท่าที่ควรเพราะโดยส่วนใหญ่ผู้ดูแลนักเรียนคือ พ่อแม่ ดังตัวอย่าง

“ไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากนัก แต่มีความรู้จากการอ่านหนังสือ ในด้านของทฤษฎี ในการปฏิบัติ ยังไม่กระจ่างชัด” “งานแนะแนวต้องเป็นครูแนะแนวเท่านั้นที่ทำได้ ครูคนอื่นไม่มีหน้าที่ในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน หรือแก้ไขปัญหาให้นักเรียน งานแนะแนวคงไม่มีความสำคัญอะไร เพราะส่วนใหญ่ก็คือแนะนำศึกษาต่อ ให้นักเรียนทำกิจกรรมรู้จักตนเอง ว่ามีความถนัด ความสนใจทางด้านใด และให้ทุนเพื่อการศึกษาเท่านั้น”

“ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่จำเป็นมากเพราะพ่อแม่เป็นผู้ดูแลอยู่ ครูดูแลบ้างเล็กน้อย กิจกรรมก็ไม่ต้องมีแบบแผนอะไรมากมาย ไม่ต้องเจาะจงหรือดูแลนักเรียนที่มีปัญหาเป็นพิเศษก็ได้ เพราะนักเรียนคงไม่มีปัญหานักใจมาก ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไม่ได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น มีการทำงานเฉพาะตามบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่านั้น การช่วยเหลือนักเรียนบางครั้งอาจจะไม่มีความจำเป็นสักเท่าไร เพราะมองว่าเป็นปัญหาของผู้เรียนไม่ใช่ปัญหาของโรงเรียน”

หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีประสบการณ์ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษามีประสบการณ์ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ถูกต้องชัดเจนและกว้างขึ้น โดยเข้าใจงานแนะแนวนั้นมุ่งให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม ปกป้องกัน แก้ไข และพัฒนานักเรียนทุกคนในโรงเรียนให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังตัวอย่าง

“งานแนะแนวจะมุ่งให้ความช่วยเหลือให้นักเรียน นักศึกษาในด้านการพัฒนาตนเอง พร้อมให้ความช่วยเหลือเพื่อให้เด็กนักเรียนมีแนวทางในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุขในชีวิต ซึ่งผู้ทำหน้าที่นี้ต้องใช้การพิจารณาถึงปัญหาอย่างมีเหตุผล และเข้าใจนักเรียนทั้งยังต้องมีกิจกรรมช่วยเสริมสร้างการพัฒนาความรู้ผู้เรียนด้วย”

“การแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือ ปกป้องกัน แก้ไข พัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนให้เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเอง คิดแก้ปัญหา พัฒนาปรับปรุงตนเองได้และได้รับการพัฒนาด้านศักยภาพทางการเรียนที่เหมาะสม มีคุณธรรม จริยธรรม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข”

“ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นกระบวนการดำเนินดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน และมีเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ตลอดจนมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต”

3.2 ด้านทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียนก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษามีประสบการณ์ด้านทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน

นักศึกษาที่มีทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวว่าเป็นงานที่สบาย เนื่องจากไม่ใช่กลุ่มสาระหลัก และดูแลเฉพาะเด็กนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น และให้ความช่วยเหลือเรื่องทุนการศึกษาเป็นหลัก ดังตัวอย่าง

“ครูแนะแนวมีหน้าที่แค่หาทางออกให้กับเด็กและทำงานสบายๆไม่หนักเพราะสอนไม่มาก งานแนะแนวไม่ใช่กลุ่มสาระหลักในการเรียนการสอน และไม่ค่อยเข้าไปใช้บริการจากฝ่ายแนะแนวเพราะกลัวความล้นตนเองจะรู้ไหล และเงินเป็นที่ย้อายหากคนอื่นรู้”

“บทบาทหน้าที่ของครูฝ่ายแนะแนวก็จะดูแลให้คำปรึกษากับเด็กที่มีปัญหาด้านต่างๆ รวมไปถึงปัญหาเล็กๆ น้อยๆ และลักษณะงานของครูฝ่ายแนะแนวก็ต้องวุ่นวายน่าปวดหัว เพราะต้องคอยจัดการกับเด็กที่ชอบทำตัวมีปัญหา ให้คำปรึกษาเด็กแต่ละคน ที่มาจากการครอบครัวยุคพื้นฐานแตกต่างกัน และครูไม่น่าจะแก้ปัญหาได้ เพราะครูแนะแนวไม่ได้เผชิญกับปัญหานั้นๆด้วยตนเอง”

“ครูแนะแนวต้องอยู่ภายในห้องแนะแนวรอให้นักเรียนเข้ามาขอคำปรึกษาเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา ไม่ต้องถามรายละเอียดอะไรมาก ฟังเฉพาะเรื่องราวที่นักเรียนเล่าให้ฟังมุ่งเน้นในการให้ความช่วยเหลือเรื่องทุนการศึกษา จัดบอร์ดให้ความรู้ประชาสัมพันธ์ข่าวสาร”

หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน นักศึกษามีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปหลังเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเป็นทัศนคติในด้านบวก โดยมองว่าบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวมีความสำคัญอย่างมากที่ต้องทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง บุคลากรในโรงเรียน ชุมชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเชิงสหวิชาชีพ และดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคนในโรงเรียนในทุกๆด้าน ดังตัวอย่าง

“ครูแนะแนวต้องมีบุคลิกภาพที่เป็นมิตรต่อนักเรียน ใจดี พูดจาน่าฟัง ทำให้นักเรียนกล้าที่จะมาขอคำปรึกษาหรือเล่าปัญหาต่างๆให้ฟัง ครูแนะแนวมีหน้าที่โดยตรงคือดูแลเอาใจใส่นักเรียน ช่วยเหลือป้องกัน แก้ไขปัญหาต่างๆให้กับนักเรียน โดยครูต้องมีการร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นทีมต้องช่วยกันสอดส่องดูแลนักเรียน แก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้นักเรียนมีการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดี เช่น โรงเรียนร่วมมือกับครูแนะแนวในการจัดกิจกรรมต่างๆ ติดตามและประเมินผลนักเรียนรายบุคคลอาจมีการเยี่ยมบ้าน หรือสัมภาษณ์นักเรียนที่มีปัญหา ปฏิบัติตามงานที่โรงเรียนมอบหมาย ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาทุนการศึกษา”

“งานแนะแนวในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นงานที่ช่วยผลักดันให้นักเรียนในโรงเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ บทบาทหน้าที่ครูเป็นทั้งผู้ให้การปรึกษาพร้อมชี้แนะแนวทางเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม อีกทั้งจะต้องทำหน้าที่ด้านการสอนควบคู่ไปด้วย มีการทำงานเป็นทีมประสานงานกันในเชิงสหวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก ไม่ว่าจะเป็นครู นักจิตวิทยา พยาบาล ตำรวจเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบร่วมกับผู้ปกครอง ครูแนะแนวไม่ใช่เพียงนั่งรอให้นักเรียนมาขอคำปรึกษา แต่ครูแนะแนวจะเข้าไปสอบถามพูดคุยเยี่ยมบ้านนักเรียน ช่วยเหลือในทุกๆด้าน ทั้งชีวิตส่วนตัว สังคม การศึกษา อาชีพและการใช้ชีวิต คอยจัดหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่ให้นักเรียน อีกทั้งมอบความรัก ความเมตตา ความเข้าใจแก่นักเรียนด้วย”

“ครูแนะแนวมีความสำคัญมากในโรงเรียน ถึงแม้จะไม่ใช่ครูกลุ่มสาระหลัก แต่ต้องทำงานกับนักเรียนทั้งโรงเรียนซึ่งไม่ง่ายเลยแถมมีความซับซ้อนมากด้วย ที่ต้องคอยดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกคนไม่ใช่เฉพาะกลุ่มเสี่ยง”

3.3 ด้านประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษามีประสบการณ์ในการนำกิจกรรมแนะแนวมา

ประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูค่อนข้างน้อย เพราะคิดว่าการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู น่าจะใช้เวลาเฉพาะกลุ่มสาระหลักเท่านั้น และยังไม่มีประสบการณ์เรียนรู้วิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่าง ลึกซึ้ง ทำให้ขาดความมั่นใจในการนำไปปฏิบัติ ดังตัวอย่าง

“ดิฉันมีความรู้ในเรื่องงานแนะแนวน้อยมาก เพราะอาจจะคิดว่างานแนะแนวเป็นเรื่องไกลตัว การออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับฝ่ายแนะแนวหรือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่าใดนัก เพราะดิฉันเรียนครุคณิต ความรู้ที่ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จึงน่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาคณิต มากกว่าเพราะงานแนะแนวคงเป็นหน้าที่ของครูแนะแนวประจำโรงเรียนที่มีหน้าที่ต้องดูแลนักเรียนอยู่แล้ว”

“ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม ตอนแรกคิดว่าในขณะที่ตัวเองฝึกสอนนั้นแล้วนักเรียนเกิดมีปัญหา ขึ้นไม่ว่าปัญหาการเรียน ปัญหาสุขภาพ ปัญหาทางอารมณ์ คิดว่าดิฉันคงหาทางแก้ไขให้กับนักเรียนไม่ได้แน่ เพราะไม่เคยมีประสบการณ์ ไม่ทราบขั้นตอนในการแก้ไขปัญหา กลัวว่าให้การปรึกษาหรือชี้แนะแนวทางแก้ไขช่วยเหลือ นักเรียนไม่ได้ หรือทำให้ปัญหาของนักเรียนแย่ลงกว่าเดิม”

“คิดว่าตัวเองมีความรู้อยู่บ้างที่จะนำไปใช้ตอนออกฝึกสอน แต่ยังไม่สามารถแยกแยะปัญหา ของนักเรียนได้ดีพอในทุกๆด้านและอาจเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ถูกบ้างผิดบ้างเพราะยังไม่เรียนรู้วิธีการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างลึกซึ้ง และมีความรู้ดีพอ ในบางครั้งอาจทำให้เกิดความสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หากจะนำความรู้งานแนะแนวไปใช้จริงตอนออกฝึกสอน กลัวเป็นครูประจำชั้นครูที่ปรึกษาได้ไม่ดี ไม่กล้าตัดสินใจ ประหม่า กลัวการกระทำของตนเองจะโดนครูพี่เลี้ยงดุว่า ว่าดูแลนักเรียนไม่ดี”

หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาได้เรียนรู้กิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออก ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูจากได้ลงพื้นที่เรียนรู้สถานการณ์จริง ทราบถึงวิธีการคัดกรองผู้เรียน เครื่องมือของงาน แนะแนวทำให้นักศึกษาซึ่งในอนาคตเป็นครูผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียน สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามความ สนใจของผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

“หลังร่วมกิจกรรมทำให้ผมมีประสบการณ์ที่แน่นพอสมควรเพราะได้ลงพื้นที่เรียนรู้ สถานการณ์จริง รู้สึกมั่นใจขึ้นกับการที่จะให้คำปรึกษากับนักเรียนในวันข้างหน้าที่จะออกฝึกสอน เพราะเรารู้ถึง วิธีการคัดกรองนักเรียน วิธีการรู้จักนักเรียนรายบุคคล เมื่อเราทราบถึงวิธีการให้คำปรึกษาหรืองานแนะแนวเราก็ สามารถให้คำปรึกษากับนักเรียนด้วยวิธีที่ดีที่สุดได้ และนักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักโลกแวดล้อม จากการที่ครูและ นักเรียนมีการพูดคุยกันในชั่วโมงโฮมรูม นักเรียนจะสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหา รู้จักเลือกและวางแผนชีวิตการ เรียน ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม สำหรับตัวผมจะพูดคุยกับนักเรียนให้มากที่สุด สร้างเจตคติที่ดีกับนักเรียน ปัญหา จะได้ไม่เกิดขึ้น เพราะสำหรับผมงานแนะแนวไม่ใช่แค่ช่วยแก้ปัญหาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเสริมสร้างสิ่งที่ดีๆ เพื่อป้องกันอย่าให้ปัญหาเกิดขึ้นอีกด้วย”

“การออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นครูต้องมีความเข้าใจผู้เรียนให้ลึกซึ้ง โดยใช้รูปแบบ กระบวนการ เครื่องมือของงานแนะแนว ที่ทำให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียน สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตาม ความสนใจของผู้เรียน และเข้าใจสภาพสังคมมิติของห้องว่านักเรียนมีความสัมพันธ์กันแค่ไหน เพื่อช่วยกันแก้ไข ปัญหาความสามัคคีในห้องให้มากขึ้น หากเด็กบางคนมาสายก็เข้าใจปัญหว่าเพราะเหตุใด บางคนอาจช่วยพ่อแม่ ทำงานบ้าน บางคนอาจเล่นเกมติดจนตื่นสาย หากครูเข้าใจนักเรียนอย่างถึถ้วนก็จะทำให้ลดปัญหาของเด็กในวัย เรียนได้ ซึ่งการเป็น ครูไม่ใช่แค่สอนนักเรียน ด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคอยสอดแทรกคุณธรรม การให้ คำปรึกษาเรื่องต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีให้กับเด็ก เมื่อครูเข้าใจมิติด้านงานแนะแนวก็จะสามารถ ประสานงานช่วยให้นักเรียนก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุกๆด้าน”

“หลังเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ดิฉันเข้าใจว่าการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวเป็นอย่างมาก ซึ่งไม่ได้อาศัยเพียงวิชาความรู้จากสิ่งที่เรียนมาเท่านั้นแต่การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งผู้สอนต้องรู้จักผู้เรียนในทุกๆด้าน คอยชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิตที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน และควรมีการจัดวางตัวบุคคลเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ฝึกฝนทักษะ หรือได้รับการส่งเสริมตามที่สมควรแก่กรณี อีกทั้งยังต้องให้ข่าวสารข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นแก่ผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างมากสำหรับผู้สอน เพื่อช่วยให้นักเรียนมองเห็นช่องทางในการตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้”

3.4 ด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนก่อนร่วมกิจกรรม นักศึกษามีประสบการณ์ด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน นักศึกษามีความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนจากความรู้ที่ได้จากหนังสือตำราเป็นส่วนใหญ่ และคิดว่าหากออกไปปฏิบัติงานในโรงเรียนตนมีบทบาทหน้าที่เพียงแค่นี้เป็นครูประจำชั้น จัดประชุมผู้ปกครอง หรือช่วยเหลือนักเรียนในเบื้องต้นเท่านั้น ดังตัวอย่าง

“ส่วนใหญ่เคยเรียนรู้งานแนะแนวจากหนังสือตำรา และเรียนในห้องเรียน ไม่ทราบว่าจะนำความรู้ในห้องไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างไรเมื่อต้องปฏิบัติจริง อาจจะเกร็งๆ เพราะไม่เคยเห็นตัวอย่างจริงๆว่าเป็นอย่างไร ที่โรงเรียนสมัยมัธยมศึกษามีห้องแนะแนว แต่เป็นห้องเล็กๆ มีครูอยู่หนึ่งคน ไม่ทราบว่าจะตนเองต้องทำหน้าที่ให้คำปรึกษาช่วยเหลือเด็กหรือไม่หากต้องไปเป็นครูในอนาคต”

“นำความรู้ด้านงานแนะแนวไปใช้ในการให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหา และอาจจะต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้นร่วมด้วยเพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียน”

“คิดว่าต่อไปจะช่วยให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหา เป็นครูประจำชั้น จัดประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้านเด็ก”

หลังร่วมกิจกรรมนักศึกษามีประสบการณ์ด้านความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยสามารถประยุกต์ใช้หลักงานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการมาใช้ในการจัดกิจกรรม การทำงานร่วมมือกันเป็นทีมประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก และการสำรวจศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล ในชั้นเรียนก่อนที่จะทำการสอน เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

“ผมนำความรู้ ประสบการณ์จากการได้มาดูงานแนะแนวในสถานการณ์จริงมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยนำหลักงานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการมาใช้ในการจัดกิจกรรม ข้อแรก คือ การสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อรู้จักนักเรียนทุกๆด้าน โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ ข้อสอง บริการสารสนเทศ ผมจะให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา ทุนต่างๆ อาชีพในอนาคต เรื่องราวในสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยใช้วิธีการบรรยาย ให้ข้อมูลจากวารสาร อินเทอร์เน็ต ข้อสาม บริการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนมองเห็นช่องทางในการตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ข้อสี่ บริการวางตัวบุคคล โดยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ฝึกฝนทักษะหรือให้การส่งเสริมตามที่สมควรแก่กรณี เช่น จัดทดสอบความรู้ทางวิชาการ จัดโครงการต่างๆเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม และข้อสุดท้ายบริการติดตามผล ผมใช้บริการนี้ไปติดตามผลเพื่อปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและติดตามผลนักเรียนในเรื่องราวต่างๆ โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน”

“ดิฉันจะนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนโดยทำงานร่วมมือกันเป็นทีมประสานงานการรับ การส่งต่อจากครูที่ปรึกษา หรือการประชุมรายกรณี แล้วส่งต่อไปให้กับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก เช่น นักจิตวิทยา พยาบาล ตำรวจ เพื่อช่วยกันในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดกลุ่มตามสภาพปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและ แก้ไขสถานการณ์”

“ก่อนหน้านี้ดิฉันมีความรู้ด้านศาสตร์ของตนเอง เช่น วิชาเอกภาษาไทยแล้ว หลังจากศึกษาครูงานและเรียนในห้องเรียนทำให้ได้รับความรู้ในงานแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อนำความรู้ทั้งสองด้านมาประยุกต์ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวดิฉันเองและนักเรียนด้วยที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมาก โดยเฉพาะการสำรวจศึกษาข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล ดิฉันคิดว่าจะสำรวจข้อมูลนักเรียนในชั้นเรียนที่จะทำการสอนก่อนเพราะชั้นเรียนที่จะสอน อาจจะมีนักเรียนที่มีปัญหาในด้านต่างๆ ถ้าไม่สำรวจหรือทำความรู้จักนักเรียนก่อนอาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้การสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ขาดประสิทธิภาพยังส่งผลกระทบต่อผู้เรียนที่มีปัญหาอยู่แล้วอาจทำให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น”

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมีผลการประเมินตนเองแบบอัตตะวิสัย (subjective) ในช่วงสิ้นสุดกิจกรรมนักศึกษาฝึกศึกษามีคะแนนเพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน, ทักษะติดต่อพบปะหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน, ประสบการณ์ในการมองเห็นมิติ ด้านงานแนะแนวในลักษณะองค์รวมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ ความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน ($p < 0.01$) ในส่วนของผลการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นและมีมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิมและตระหนักถึงความสำคัญของงานแนะแนวในการทำงานประสานกันเป็นทีมสหวิชาชีพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพ ประสบการณ์ตรงที่ได้เรียนรู้จาก สถานการณ์จริงมีผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีขึ้นสามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริง นำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัย การศึกษากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากการพูดคุย สังเกต สัมภาษณ์ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาและนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาจิตวิทยาและการแนะแนวประจำโรงเรียนเป็นการเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้นและมีมุมมองที่แตกต่างไปจากเดิม เนื่องจากงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต้องกระทำอย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องเป็นระบบ มีระเบียบแบบแผน จำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่างๆทั้งที่เป็นแบบทดสอบและไม่ใช้แบบทดสอบเพื่อช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง ตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะชีวิตและปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์นักศึกษาหลังเข้าร่วมกิจกรรมว่า “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นกระบวนการดำเนินดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน และมีเครื่องมือการ

ทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลัก ตลอดจนมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ ครูแนะแนว หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต” จากประสบการณ์ดังกล่าวเสริมให้นักศึกษามีมุมมองในด้านความรู้ที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพรวลัย อริยะรัชมิทรัพย์ (2554) ที่ว่าการดำเนินงานแนะแนวและระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องมีการวางแผนในการที่จะให้ความช่วยเหลือบุคคล และมีหลักการ สำคัญคือ ช่วยเหลือบุคคลเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น ช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตั้งอยู่บนพื้นฐานตามวัฒนธรรมของบุคคล มีการประสานงานที่ดี และได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน ทั้งนี้การที่ให้นักศึกษาได้ออกไปทำกิจกรรมนอก ห้องเรียนช่วยให้นักศึกษา ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้เนื้อหาในลักษณะองค์รวมที่เป็นการนำความรู้ในภาคทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติ อีกทั้งงานวิจัยในต่างประเทศของ Carolec, et al. (2013) ยังสนับสนุนข้อมูลดังกล่าวว่า การศึกษานอกห้องเรียนช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ก่อให้เกิดความเข้าใจและจดจำสิ่งที่พบเห็นในเวลา อันรวดเร็วและเป็นเวลานานและช่วยพัฒนาสติปัญญาตลอดจนทักษะทางสังคมอันจะทำให้ให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้ มีมโนทัศน์และเข้าใจเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Hamilton & Joy (2007) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยการทัศนศึกษานอกห้องเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ข้อมูลดังกล่าวสนับสนุนกับผลการวิจัยในครั้งนี้ว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะ แนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงขึ้นเพราะเป็นการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ตรง

2. ทศคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน จากประสบการณ์ ที่นักศึกษาเขียนเล่าความรู้สึกของตนเอง และจากการสัมภาษณ์ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษามีทศคติว่า “ครูแนะแนวมีหน้าที่แค่พาทางออกให้กับเด็กและทำงานสบายๆไม่หนักเพราะสอนไม่มาก งานแนะแนวไม่ใช่กลุ่มสาระหลักในการเรียนการสอน และไม่ค่อยเข้าไปใช้บริการจากฝ่ายแนะแนวเพราะกลัวความลับ ตนเองจะรู้โหล และเขินเป็นที่ยออายหากคนอื่นรู้” ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาลี ศรีสมปอง (2555) ที่ว่าบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังมีทศคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และลักษณะงาน ของครูแนะแนว โดยมองว่าครูที่ทำหน้าที่แนะแนวไม่มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในงานแนะแนวอย่างเพียงพอ ขาดการติดตามผลที่ดี เพราะไม่ได้จบการศึกษาทางด้านแนะแนวมาโดยตรง นอกจากนี้ พนม ลิมอารีย์ (2548) ได้กล่าวถึงปัญหาของการจัดและการบริหารโครงการแนะแนวไว้สอดคล้องกันว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจ และนักเรียนไม่ได้มองเห็นคุณค่าหรือความสำคัญของงานแนะแนว กล่าวว่าการมาปรึกษากับฝ่ายแนะแนว ข้อมูลของตนจะไม่ได้ถูกเก็บเป็นความลับจึงเกิดปัญหาการไม่มาใช้บริการแนะแนวของโรงเรียน แต่อย่างไรก็ตามหลังเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีทศคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียนเปลี่ยนไปในด้านบวก แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ตรงที่ได้จากการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงหรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการพูดคุย หรือศึกษาดูงานย่อมทำให้เกิดทศคติใหม่ๆ มีผลต่อการปรับเปลี่ยนทศคติที่ดีขึ้น (Real World Learning Partnership, 2006) โดยหลังการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษามีความรู้สึกว่า “งานแนะแนวในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นงานที่ช่วยผลักดันให้นักเรียนในโรงเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ บทบาทหน้าที่ครูเป็นทั้งผู้ให้การปรึกษาพร้อมชี้แนะแนวทางเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม อีกทั้งจะต้องทำหน้าที่ด้านการสอนควบคู่ไปด้วย มีการทำงานเป็นทีมประสานงานกันเชิงสหวิชาชีพจากหน่วยงานภายนอก ไม่ว่าจะเป็นครู นักจิตวิทยา พยาบาล ตำรวจเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบร่วมกับผู้ปกครอง ครูแนะแนวไม่ใช่เพียงนั่งรอนักเรียนมา ขอคำปรึกษา แต่ครู

แนะแนะจะเข้าไปสอบถามพูดคุย เยี่ยมบ้านนักเรียน ช่วยเหลือในทุกๆด้าน ทั้งชีวิต ส่วนตัว สังคม การศึกษา อาชีพและการใช้ชีวิต คอยจัดหาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่ให้นักเรียน อีกทั้ง มอบความรัก ความเมตตา ความเข้าใจแก่นักเรียนด้วย” ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทครูแนะแนวที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวว่า ครูแนะแนวเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการแนะแนวโดยตรง ทั้งบทบาทต่อระบบงานแนะแนวในโรงเรียนและบทบาทต่อการจัดการระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูแนะแนวเป็นผู้นำในการดำเนินงานบริการแนะแนวในโรงเรียนทั้ง 5 บริการ โดยตรง ได้แก่ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน บริการสารสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัว บุคคล บริการติดตามผลประเมินผล อีกทั้งครูแนะแนวยังมีบทบาทในการเป็นผู้ประสานงาน (Coordinating) ดังที่ Omprakash (2012) กล่าวสนับสนุนว่า บทบาทในการเป็นผู้ประสานงานเป็นหัวใจของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องติดต่อกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง บุคลากรสถาบัน หรือองค์กร ต่างๆในชุมชน หรือผู้เชี่ยวชาญที่เป็นเครือข่ายที่จะเข้ามาดูแลช่วยเหลือหรือทำการส่งต่อนักเรียน เพื่อการ ดูแลนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับการศึกษาของ สุทธิรักษ์ เสมอกัน (2553) ที่พบว่าบทบาทและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามความคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และบทสรุปปัญหาการบริหารงานแนะแนวของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เสนอไว้ในเอกสารชุดฝึกอบรมครูแนะแนวตามโครงการยกระดับคุณภาพการศึกษา (2555) กล่าวว่า นักเรียนต้องการ ครูแนะแนวที่มีความสนใจทุกข้อดีของนักเรียนเก็บความลับได้ดี มีใจกว้างและยอมรับฟังความคิดเห็น มีความเข้าใจและพูดจาอ่อนโยนเวลานักเรียนไปรับคำปรึกษา มีบุคลิกภาพที่ดี ไวต่อความรู้สึกของคนอื่น มีศิลปะในการพูดการฟัง อันจะทำให้การแนะแนวบรรลุผลตามความมุ่งหมาย จึงเห็นได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงจะเป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติได้ดี ทั้งนี้เพราะทัศนคติต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียนมีความสำคัญยิ่งต่อคุณภาพการทำงานและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เมื่อนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน นักศึกษาเล่าประสบการณ์หลังร่วมกิจกรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูว่า “การออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นครูต้องมีความเข้าใจผู้เรียนให้ลึกซึ้ง โดยใช้รูปแบบกระบวนการ เครื่องมือของงานแนะแนว ที่ทำให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจผู้เรียน สามารถ จัดการเรียนการสอนได้ตามความสนใจของผู้เรียน และเข้าใจสภาพสังคมมิติของห้องว่านักเรียนมีความสัมพันธ์กันแค่ไหน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาความสามัคคีในห้องให้มากขึ้น หากเด็กบางคนมาสายก็ เข้าใจปัญหาว่าเพราะเหตุใด บางคนอาจช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน บางคนอาจเล่นเกมติดจิ้นติดสาย หากครู เข้าใจนักเรียนอย่างถ่องแท้ก็จะทำให้ลดปัญหาของเด็กในวัยเรียนได้ ซึ่งการเป็นครูไม่ใช่แค่สอนนักเรียน ด้านวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่ต้องคอยสอดแทรกคุณธรรม การให้คำปรึกษาเรื่องต่างๆเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีให้กับเด็ก เมื่อครูเข้าใจมิติด้านงานแนะแนวก็จะสามารถ ประสานงานช่วยให้นักเรียน ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุกๆด้าน” เช่นเดียวกับการศึกษาของอวยชัย ศรีตะกุล (2556) ได้กล่าวว่า ครูทุกคนมีหน้าที่สอนและดูแลนักเรียนอยู่แล้ว ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของครูทุกคนคือ ช่วยกันดูแลให้ความอบอุ่นแก่นักเรียนนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับนักเรียน หรือไม่สร้างความกดดันให้นักเรียนเกิดปัญหา ช่วยเหลือแก้ปัญหาและให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อเกิดปัญหาเหตุการณ์ต่างๆ ตามกำลังความสามารถโดยไม่เกี่ยงหรือปิดภาระความรับผิดชอบไปที่ครูแนะแนว หรือครูที่ปรึกษาเท่านั้น สอนและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้โดยใช้หลักการและวิธีการของการแนะแนวที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ อีกทั้งการศึกษาของ สะติม คำมา (2553) ยังสนับสนุนข้อมูลดังกล่าวโดยมองว่า ครูทุกคนควรมีหน้าที่ในการศึกษาข้อมูลเพื่อการจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคล คัด

กรรณนักเรียน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนหรือกิจกรรมโฮมรูมให้คำปรึกษา และการช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหา การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน ตลอดจนจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่มุ่งผลิตและพัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีคุณลักษณะของครูที่ดี เรียนรู้งานในหน้าที่ของครู ตลอดจนมีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหนึ่งในหน้าที่ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ รู้และเข้าใจงานในหน้าที่ครูผู้สอนและครูประจำชั้น รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียน และสิ่งสำคัญคือ รู้และเข้าใจการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยอาศัยองค์ความรู้ ด้านงานแนะแนวและระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู, 2558) จากการศึกษา สังเกตและมีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ด้านงานแนะแนวมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้เป็นอย่างดี

4. ความสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จากประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาเล่าถึงประสบการณ์ในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ว่า “ผมนำความรู้ ประสบการณ์จากการได้มาดูงานแนะแนวในสถานการณ์จริงมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยนำหลักงานบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการมาใช้เพื่อจัดกิจกรรม ข้อแรก คือ การสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อรู้จักนักเรียนทุกๆด้าน โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ ข้อสอง บริการสารสนเทศ ผมจะให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา ทุนต่างๆ อาชีพในอนาคต เรื่องราวในสังคมสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยใช้วิธีการบรรยาย ให้ข้อมูลจากวารสาร อินเทอร์เน็ต ข้อสามบริการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยให้นักเรียนมองเห็นช่องทางในการตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาได้ ข้อสี่ บริการวางตัวบุคคล โดยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ฝึกฝนทักษะหรือให้การส่งเสริมให้ตามสมควรแก่กรณี เช่น จัดทดสอบความรู้ทางวิชาการจัดโครงการต่างๆเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม และข้อสุดท้ายบริการติดตามผล ผมใช้บริการนี้ไปติดตามผลเพื่อปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและติดตามผลนักเรียนในเรื่องราวต่างๆ โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน” นอกจากนี้ทำให้นักศึกษาได้รับรู้ว่า “ดิฉันจะนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน โดยทำงานร่วมมือกันเป็นทีมประสานงานการรับ การส่งต่อจากครูที่ปรึกษา หรือการประชุมรายกรณี แล้วส่งต่อให้กับผู้เชี่ยวชาญจาก หน่วยงานภายนอก เช่น นักจิตวิทยา พยาบาล ตำรวจ เพื่อช่วยกันในการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และ จัดกลุ่มตามสภาพปัญหา วิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์” จากประสบการณ์ข้างต้น นักศึกษาได้ เกิดการเรียนรู้กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ได้ผลดีก่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนนั้นต้องมีการทำงานประสานงานเป็นทีมประสานงานควบคู่ กับการจัดบริการในงานแนะแนวทั้ง 5 บริการหลักอย่าง ครอบคลุม และทั่วถึงสำหรับนักเรียนทุกกลุ่มในโรงเรียน ทั้งนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือนักเรียนกลุ่มปกติเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจรัญ จิตตระกูล (2555) และเป็นไท เทรินทร์ (2557) ที่ว่าการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน คือ ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนของตนเองแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง ทำให้เกิดความเข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันอย่างไร ทำให้ครูสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน นอกจากนี้การจัดบริการแนะแนวยังช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับบุตรหลานของตนเอง บริการแนะแนวช่วยให้สังคมและประเทศชาติได้ประชากรที่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม งานแนะแนวในโรงเรียนจัดอยู่ในรูปของกิจกรรมแนะแนว นับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่ง

ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการของแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียนดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ประสบการณ์ตรงจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีมโนทัศน์และเข้าใจเรื่องที่เรียนอย่างลึกซึ้งในเรื่องความรู้งานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้เกิดการสร้างเสริมทัศนคติทางบวกต่อบทบาทหน้าที่และลักษณะงานของครูแนะแนวในโรงเรียน ตลอดจนมองเห็นมิติด้านงานแนะแนวในลักษณะองค์รวมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและสามารถในการเชื่อมโยงบริการแนะแนวมาใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผลการศึกษาจึงเป็นข้อมูลด้านเดียวที่ได้จากนักศึกษา ในการศึกษาครั้งต่อไปผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาให้ครอบคลุม ทั้งมิติของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนชุมชนร่วมด้วย เพื่อจะได้เป็นแนวทางการพัฒนากิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน
2. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมในการจัดสรรทรัพยากรในการส่งเสริมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนให้นักศึกษาเพื่อที่นักศึกษาจะสามารถค้นคว้าและเรียนรู้กระบวนการของแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลายและแตกต่างจากการเรียนการสอนในห้องเรียนบนพื้นฐานความสนใจของนักศึกษาเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
3. ควรมีการส่งเสริมให้มีการจัดอบรม การจัดการเรียนรู้และการสอนโดยการใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่เน้นการสอนที่ให้ผู้เรียนแสวงหาและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้สนใจ ที่จะสามารถนำวิธีการสอนนี้ไปใช้ให้ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมวิชาการ. (2544). *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. (2558). *คู่มือฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชา 1004801*. สงขลา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จรัญ จิตตระกูล. (2555). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 2(3), 85-96.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). *ชุดฝึกอบรมแนะแนวโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ (ระยะที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธนวิทย์ เพียรดี. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการพัฒนาสถานศึกษาในรายวิชาศิลปวัฒนธรรมไทยเพื่อการท่องเที่ยวและวิชาประวัติศาสตร์ไทยเพื่อการท่องเที่ยวของนักศึกษา ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ตรัง. ใน *การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 (210-220)*. หาดใหญ่: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปทุม มหาปราบ. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ*, 1(1), 37-45.
- เป็นไท เทวินทร์. (2557). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 6(2), 272-283.
- พนม ลิมอารีย์. (2548). *การแนะแนวเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พรพลย์ อริยะศรีมัททรัพย์. (2554). *การศึกษาปัญหาและความต้องการบริการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- มาลี ศรีสมpong. (2555). สภาพจริงและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารวิจัยรามคำแหงมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 15(1), 11-21.
- สะตีม คำมา. (2553). *สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- สมควร ไช้แก้ว. (2557). การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนในจังหวัดภูเก็ตเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 25(1), 50-63.
- สุทธิรักษ์ เสมอกัน. (2553). *บทบาทและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูแนะแนวตามความคาดหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- อรวีไล สว่างคำ. (2548). *คู่มือการปฏิบัติงานการให้บริการแนะแนวระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี*. (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- อวยชัย ศรีตระกูล. (2556). การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 15(4), 85-95.
- อุษณีย์ เย็นสบาย. (2548). *จิตวิทยาแนะแนว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Ariyaratameesap, P. (2011). A Study of Problems and Need for Guidance Services of Administrators and Teachers in Primary Schools Bangsue District Bangkok. (Master dissertation, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Carole, R. B., Jane, S., Lauren, S., and Paul, R. C. (2013). Teach Ourselves: A Peer-to-Peer Learning Community Linking In- and Out-of-class Activity. *Bulletin of the IEEE Technical Committee on Learning Technology*, 15(1), 13-16.

- Chulalongkorn University. (2012). A training project to upgrade the quality of teachers, the guidance system (Phase 2). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Clyde, F. H., and Nancy, A., S. (2013). Case Studies and the Flipped Classroom. *Journal of College Science Teaching*, 42(5), 62-66.
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2001). The synthesis of research on management style, learning the learners. Bangkok: Department of Curriculum and Instruction Development. (in Thai)
- Guide teachers. (2016). Manuals of Teachers students 1004801. Songkhla: Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University. (in Thai)
- Hamilton, E., and Joy, T. (2007). Relative Effectiveness of Expository and Field Trip Methods of Teaching on Students' Achievement in Ecology. *International Journal of Science Education*, 29(15), 1869-1889.
- Jim, E. (2010). Using Active Learning Instructional Strategies to Create Excitement and Enhance Learning. (Doctoral dissertation, University of South Florida).
- Jittakool, J. (2012). The operating system takes care of the students, teachers, school Education Expansion Area District Office Bua Sawan Elementary District 3. *Journal of Graduate Studies in Northern Rajabhat Universities*, 2(3), 85-96. (in Thai)
- Kamma, S. (2010). State of student care performance system of advisors in educational opportunity expansion schools, Chai Prakarn District, Chiang Mai Province. (Master thesis, Chiang Mai University). (in Thai)
- Khaikaew, S. (2014). The Development of Intergraded Environmental Education Curriculum with Emphasis on Outdoor Learning Resources in Phuket Province to Promote Environmental Literacy of Upper School Secondary Students. *Journal of Education*, 25(1), 50-63. (in Thai)
- Limaree, P. (2005). Preliminary Guidance (2nd ed.). Bangkok: SE-EDUCATION Public Company Limited. (in Thai)
- Mahaprap, P. (2014). A Study on Problems and Solution Guidelines on Guidance Administration in Schools under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area Office1. *ARU Research Journal*, 1(1), 37-45. (in Thai)
- Office of the Basic Education Commission of Thailand. (2008). The Basic Education Core Curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008). Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation of Thailand., Ltd. (in Thai)
- Omprakash, P. (2012). The Process of Career Guidance and Counselling: Fundamental Concept of Guidance, Counselling, Educational Guidance, Vocational Guidance and Children with Special Needs. Germany: Lap Lambert Academic Publishing.
- Piandee, T. (2015). Study of Behaviors in Field Trips for Thai Culture for Tourism and Thai History for Tourism Subjects of the Second-Year and Third-Year Students of the Bachelor of Arts, Majoring Tourism and Hospitality Industry, Suan Dusit Rajabut University, Trang Campus. Hat Yai national academic conference six times (210-220). Hat Yai: Hat Yai University. (in Thai)

- Real World Learning Partnership. (2006). Out-of-Classroom Learning Practical information and guidance for schools and teachers. London: NFER & Kings College.
- Samerkan, S. (2010). Desired roles and characteristics of guidance teachers expected by Mathayomsuksa 3 Students in Sankamphaeng School, Chiang Mai Province. (Master thesis, Chiang Mai University). (in Thai)
- Sawangkhram, O. (2005). A Manual of Guidance Service in Primary Schools under the Office of the Private Education Commission Pathumtanee Province. (Master thesis, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Srisompong, M. (2012). Actual conditions and requirements of Guidance Services of The Demonstration School of Ramkhamhaeng University. Ramkhamhaeng University Journal Humanities Edition, 15(1), 11-21. (in Thai)
- Sritrakul, A. (2013). The Development of Student Care System Management Model in Schools under the Primary Educational Service Area Office. Journal of Education Naresuan University, 15(4), 85-95. (in Thai)
- Teddlie C. and A. Tashakkori. (2009). Foundations of Mixed Methods Research: Integrating Quantitative and Qualitative Approaches in the Social and Behavioral Sciences. New Delhi: Sage Publications.
- Thewin, P. (2014). The Effect of Using a Guidance Activities Package to Develop Decision Making Skill in Furthering Study of MathayomSuksa III Students at Ban Sanpasak School in Chiang Mai Province. Slipakorn Educational Research Journal, 6(2), 272-283. (in Thai)
- Yensabai, A. (2005). Psychological Guidance. Bangkok: SE-EDUCATION Public Company Limited. (in Thai)